

ZMIANY NA LEPSZE

W 2014 roku zmianie uległy warunki ubiegania się o dofinansowanie do nauki na poziomie wyższym w programie „Aktywny Samorząd”. Zasady zostały uproszczone i ujednolicone.

Początkowo program był realizowany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pod nazwą STUDENT (lata 2002–2007), a następnie STUDENT II (lata 2008–2012). Wówczas wnioski należało składać w oddziałach PFRON właściwych terytorialnie dla siedziby placówki, w której pobierał naukę wnioskodawca. Rozwiązanie to było czasem kłopotliwe dla osób studiujących w mniejszych miejscowościach, które w celu podpisania umowy musiały odbyć podróż do stolicy województwa, w którym studiują. Uciążliwy był także sposób rozliczania otrzymanego

dofinansowania, który wiązał się z dodatkową porcją biurokracji wynikającej z konieczności zbierania faktur za zakupy i dołączania ich do rozliczenia na koniec każdego semestru.

Z czasem zrezygnowano z obowiązku wykazywania wydatków, a rozliczenie po dzień dzisiejszy polega jedynie na podpisaniu oświadczenia o przeznaczeniu dofinansowania na cele zgodne z założeniami programu (ale uwaga: rozliczenie na podstawie oświadczenia dotyczy wyłącznie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia, natomiast poniesione koszty za czesne i przewód doktorski należy udokumentować). Postanowiono także ułatwić życie studentom z mniejszych miejscowości i w semestrze letnim 2012/2013 przekazano realizację programu jednostkom organizacyjnym samorządów powiatowych.

Równocześnie ze zmianą organizatorów, zmienił się również tytuł programu. Obecnie obowiązującą nazwą jest „Aktywny Samorząd”. Program ten obejmuje trzy moduły. Moduł I dotyczy likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową (zakres pomocy przedstawiono skróto w poniższej tabeli), natomiast Moduł II – ważniejszy z punktu widzenia studentów – zapewnia pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Moduł III skierowany jest do kadr samorządów i organizacji pozarządowych, a jego celem są szkolenia z zakresu problematyki niepełnosprawności.

JAK ZOSTAĆ BENEFICJENTEM?

Moduł II skierowany jest do niepełnosprawnych uczniów szkół

Maksymalna kwota dofinansowania	Minimalny wkład własny	Warunki uczestnictwa
Obszar A – likwidacja bariery transportowej		
<i>Zadanie 1: Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu</i>		
5 000 zł	15%	Z/U
<i>Zadanie 2: Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B</i>		
2 100 zł	25%	Z/U, WA, dysfunkcja narządu ruchu
Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym		
<i>Zadanie 1: Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania</i>		
30 000 zł	10%	Z, 18/WA/Za, dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku
<i>Zadanie 2: Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania</i>		
4 000 zł	Brak	Z, 18/WA/Za, dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku
Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się		
<i>Zadanie 1: Pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym</i>		
7 000 zł	10%	Z, 18/WA/Za, dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym
<i>Zadanie 2: Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym</i>		
2 000 zł	Brak	Z
<i>Zadanie 3: Pomoc w zakupie protezy kończyny</i>		
26 000 zł	10%	WA/Za, potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego, potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie
<i>Zadanie 4: Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny</i>		
7 800 zł	10%	jw.
Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej		
200 zł/m-c	Brak	Z/U, aktywność zawodowa, pełnienie roli opiekuna prawnego dziecka

Legenda: Z – znaczny stopień niepełnosprawności, U – umiarkowany stopień niepełnosprawności, 18 – wiek do 18 lat, WA – wiek aktywności zawodowej, Za – zatrudnienie

Podstawowe informacje na temat Modułu I „Aktywny Samorząd”

policealnych, studentów, doktorantów oraz osób mających wszczęty przewód doktorski poza studiami doktoranckimi. Kluczowym warunkiem jest posiadanie orzeczenia o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Osoby z orzeczonym lekkim stopniem niepełnosprawności mogą ubiegać się o dofinansowanie jedynie w szczególnych przypadkach (gdy w trakcie studiów i korzystania z wcześniejszych edycji programu utraciły wyższy stopień niepełnosprawności na rzecz lekkiego).

Osoby, które spełniają powyższe kryteria powinny udać się do jednostki organizacyjnej samorządu powiatowego właściwego dla swojego miejsca zamieszkania. Takimi instytucjami mogą być m.in. Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej (MOPS) lub Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (PCPR). Aby ubiegać się o dofinansowanie, należy wypełnić i złożyć wniosek pobrany z jednostki, w której będzie on składany, ponieważ każda instytucja opracowuje swoją wersję wniosku, a zatem będą się one nieznacznie różnić od siebie. Bardzo istotną kwestią jest przestrzeganie terminów składania dokumentów. Są one jednakowe w całej Polsce. O dofinansowanie na semestr zimowy należy ubiegać się do 30 września, natomiast na semestr letni – do 30 marca. W niektórych przypadkach problem może stanowić uzyskanie w terminie zaświadczenia z uczelni o statusie studenta, zwłaszcza w czasie składania wniosków na semestr zimowy. W takiej sytuacji najlepiej kontaktować się bezpośrednio z jednostką, w której będą składane dokumenty i zapytać o termin, w jakim dopuszcza się uzupełnianie brakujących dokumentów. Zwykle jest to możliwe do 30 dni od daty złożenia wniosku (należy pamiętać, że sam wniosek musi zostać złożony w terminie).

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

Zakres pomocy udzielanej w ramach Modułu II obejmuje dodatek na pokrycie kosztów kształcenia, dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego oraz opłatę za naukę (czesne). Od momentu powierzenia samorządom powiatowym realizacji programu warunki i kwoty ulegały częstym modyfikacjom, jednak ustalenia przyjęte na początku 2014 roku będą obowiązywały przez

cały rok (semestr letni 2013/2014 oraz zimowy 2014/2015) i dla większości studentów są korzystniejsze od poprzednich.

W 2013 roku wysokość dofinansowania była uzależniona od wielu czynników. Podstawowym kryterium był stopień niepełnosprawności. Maksymalna kwota dodatku na pokrycie kosztów kształcenia wynosiła odpowiednio 500 zł dla umiarkowanego stopnia niepełnosprawności oraz 800 zł dla znacznego. Można było jednak wnioskować o zwiększenie limitu z tytułu wysokiej średniej ocen na studiach, zamieszkiwania obszarów wiejskich lub szczególnych rodzajów niepełnosprawności (dodatek dla osób niewidomych, głuchych lub głuchoniewidomych). W 2014 roku zostały zlikwidowane wszelkie dotychczasowe dodatki, a kwota została ujednolicona dla wszystkich beneficjentów bez względu na stopień niepełnosprawności i wynosi minimum 1 000 zł (limity podane dla 2013 roku były górną granicą, w 2014 roku ustalona została tylko dolna). Nowością jest dodatek z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania. Jego wysokość to minimum 200 zł.

Zmieniony został również system dofinansowywania czesnego i opłat za przeprowadzenie przewodu doktorskiego. W 2013 roku górnym limitem była kwota 3 000 zł z możliwością zwiększenia w przypadku osób ze sprzężoną niepełnosprawnością lub studiujących na kierunkach zamawianych. Aktualnie w przypadku przewodu doktorskiego maksymalna kwota dofinansowania wzrosła do 4 000 zł, a dofinansowanie do czesnego może wynieść maksymalnie 100% poniesionych kosztów (nawet jeśli opłata za jeden semestr jest wyższa niż 3 000 zł, które stanowiły dotychczas górny limit). Dotyczy to jedynie jednej aktualnie pobieranej formy kształcenia. W przypadku studiowania jednocześnie dwóch kierunków, można ubiegać się dodatkowo o dofinansowanie połowy wysokości opłat ponoszonych na drugim kierunku.

Co ważne, opisane powyżej limity są zasadami wyznaczonymi przez PFRON i obowiązującymi we wszystkich jednostkach przyjmujących wnioski, jednak każda z nich ma prawo ustalić swoje dodatkowe, wewnętrzne kryteria i limity. I tak dla osób ubiegających się o pomoc na semestr

letni 2013/2014 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie zostały przyjęte górne limity dofinansowań: 2 500 zł za czesne, 4 000 zł za przeprowadzenie przewodu doktorskiego (zgodnie z wytycznymi wskazanymi przez PFRON) oraz 4 000 zł dodatku na pokrycie kosztów kształcenia dla osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności i 2 000 zł dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

CO JESZCZE WARTO WIEDZIEĆ

Znane są już terminy wypłaty środków. W semestrze letnim 2013/2014 studenci otrzymają dofinansowanie do końca maja 2014 r., natomiast w semestrze zimowym 2014/2015 należy spodziewać się wypłaty środków do końca stycznia 2015 r. Z pomocy PFRON w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym można korzystać maksymalnie przez 20 semestrów (półroczy). Przy sumowaniu pod uwagę brane są wszystkie realizowane formy kształcenia na poziomie wyższym (szkoła policealna, studia I i II stopnia oraz doktoranckie), a także wszystkie edycje programu (w tym również STUDENT I i STUDENT II).

W sytuacji powtarzania semestru/półroczna/roku szkolnego lub akademickiego wypłata dofinansowania jest dozwolona jeden raz w ciągu trwania nauki w ramach danej formy kształcenia. Natomiast w przypadku przerwy w nauce (np. urlop dziekański, urlop zdrowotny) dofinansowanie nie przysługuje studentowi przebywającemu na urlopie.

Jeśli beneficjentowi kończy się ważność orzeczenia o niepełnosprawności w trakcie trwania danego półrocznego objętego dofinansowaniem, jest on zobowiązany przedłożyć kolejne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności nie później niż łącznie z dokumentami rozliczającymi dofinansowanie przyznane na dane półrocze.

Szczegółowe informacje na temat obu modułów programu „Aktywny Samorząd” można znaleźć na stronie internetowej PFRON (www.pfron.org.pl), a także w jednostkach organizacyjnych samorządów powiatowych oraz w Biurach ds. Osób Niepełnosprawnych i Zrzeszeniach Studentów Niepełnosprawnych. ■

Olga Francuz (AGH)